

Vážený pan
Mgr. Daniel Herman,
ministr kultury České republiky
Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

V Praze dne 26. 6. 2017

Otevřený dopis ministrovi kultury České republiky

Vážený pane ministře,

obracíme se na Vás jménem petičního výboru „Petice za zachování funkcionalistické vily Pavla Simonova na Petřinách“ ve věci demolice objektu domu 1482/7, ul. Na Petřinách, Praha 6 (tzv. červené vily z režných cihel). Protože se kolem této kauzy již během dvouletého trvání objevila řada protichůdných názorů, dovolujeme si Vás a zároveň širokou odbornou i laickou veřejnost seznámit se základními fakty tohoto případu.

Funkcionalistická vila, postavená v roce 1939, byla v posledních letech v majetku starších vlastníků, kteří zjevně neměli prostředky na dlouhodobou údržbu, a proto ji nabídli přes realitní společnost k odkoupení. **Přesto byla vila i přes zanedbanou údržbu v zachovalém stavu** a při určité renovaci mohla vyhovovat nárokům současného bydlení.

V roce 2015 byla vila zakoupena firmou AND Vila Petřiny, která je v majetku pana Ing. Jiřího Šaldy, bývalého člena vedení developerské firmy Geosan. Pan Šalda připravil **developerský projekt, krytý údajným původním úmyslem ve stávající vile bydlet**. Nutnost demolice zdůvodňoval špatným technickým stavem vily (vlhkost, tepelné ztráty). **O tomto stavu vily pan Šalda jistě dobře věděl, než vilu za 23.3 mil. Kč v létě 2015 koupil**. Nic proto nebránilo p. Šaldovi, aby svou bytovou potřebu uspokojil renovací vily. Vlhkost a tepelné ztráty lze při uplatnění soudobých technologií (vysoušení, vnitřní tepelné omítky, izolační okna, moderní způsoby vytápění, atd.) úplně eliminovat nebo snížit na únosnou úroveň. Vzhledem k tomu, že v té době nebyla vila pod památkovou ochranou, bylo možné vilu renovovat bez eventuálních ztěžujících podmínek daných památkovou ochranou.

Je příznačné, že pan Šalda ohlásil záměr odstranit stavbu 14. dubna 2016 a deset dní nato, tj. 24. dubna 2016 požádal o zahájení územního řízení na novou stavbu. To znamená, že projekt nové stavby (jehož příprava trvá několik měsíců) připravoval již v roce 2015, kdy vilu koupil, a jeho **jednoznačným záměrem byl a je předimenzovaný lukrativní projekt 13 bytů s 25 podzemními stánkami pro auta**. Deklarovaný úmysl ve vile bydlet byl jen záminkou.

Následně byla vydána v rámci **řízení o odstranění stavby** souhlasná stanoviska Komise pro územní rozvoj MČ Prahy 6, Odboru památkové péče MHMP a Národního památkového ústavu. Tyto dotčené orgány souhlasily s demolicí s odkazem na to, že vila není zapsána mezi kulturní památky. Na základě této skutečnosti nabyt pan Šalda očekávání, že vila nespadá pod památkovou ochranu a bude ji moci zbourat. Žádný ze zmíněných dotčených orgánů však

neměl v kompetenci nic takového potvrdit. Naproti tomu NPÚ v předmětném stanovisku výslovně uváděl, že „z hlediska zachování kulturního dědictví by bylo žádoucí vilu zachovat ve stávající podobě“. Pokud si pan Šalda z tohoto výslovného upozornění dovodil nějaké očekávání v tom směru, že vilu bude moci zbourat, dá se to možná označit za arogantní očekávání, běžný smrtelník by z toho však pochopil, že zařazení vily na seznam kulturních památek je spíše pravděpodobné, než nikoli.

V červnu 2016 byla iniciována petice **za zachování funkcionalistické vily na Petřinách**, pod níž se do 17. 7. 2016 **podepsalo 1068 občanů ČR**, převážně obyvatel Prahy, z toho 414 občanů Prahy 6. Petiční archy byly předány dne 18. 7. 2016 starostovi Prahy 6 Mgr. Ondřeji Kolářovi.

Mezi tím byl ministerstvu kultury coby kompetentnímu orgánu podán podnět k prohlášení vily kulturní památkou. **Řízení o prohlášení objektu kulturní památkou** je, jak víte, pane ministře, komplexním posouzením toho, zda si objekt památkovou ochranu zaslouží či nezaslouží. Jedná se tedy o úplně jiné řízení než řízení předchozí, na něž se odvolával p. Šalda, vedené jiným orgánem, za naprosto jiným účelem. Uvedené dva postupy nelze směřovat, dávat je do souvislostí a jakkoli dovozovat jejich protichůdnost. Jak bylo uvedeno výše, není v kompetenci dotčených orgánů památkové péče posuzovat, zda si objekt, jehož demolice je zamýšlena, památkovou ochranu zaslouží, ale pouze prověřují, zda je veden na seznamu památek. O zapsání na seznam pak na základě podrobného posouzení objektivních faktorů rozhoduje ministerstvo.

Ve všech posudcích a stanoviscích shromážděných MK v rámci řízení je vila hodnocena jako **významná kulturní památka, zejména jako příklad pozdního funkcionalismu a významný článek staveb prvorepublikové vilové architektury na Praze 6**. Na základě předchozí situace a za doporučení poradního orgánu MK doporučila Komise pro hodnocení návrhů na prohlášení věci za kulturní památku vilu za památku prohlásit a MK tak vilu dne 15. 12. 2016 památkou prohlásilo. Proti tomuto rozhodnutí pan Šalda podal rozklad. Co všechno Vás motivovalo, abyste v následujícím období vstoupil do věci a osobně se zasadil o naprostou změnu stanoviska Vašeho úřadu, jaké osobní intervence či tlaky v tom hrály roli, se můžeme jen dohadovat.

Vážený pane ministře, velmi nás udivilo a rozhořčilo Vaše rozhodnutí ze dne 4. 5. 2017, které vedlo ke **zvrácení prohlášení o památkové ochraně vily**, jelikož Vám podřízené ministerstvo bylo fakticky nuceno respektovat Vámi uvedené argumenty. Vaším rozhodnutím čj. MK 31533/2017 OLP jste 1) nařídil prvoinstančnímu orgánu vypořádat se znovu s námitkami účastníka řízení p. Šaldy, 2) kritizoval jste nečinnost Národního památkového ústavu a Odboru památkové péče MHMP, která údajně založila „legitimní očekávání“ p. Šaldy ohledně demolice, a 3) zpochybnil jste literu § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb. i praxi prohlašování architektonických objektů za kulturní památky.

Domníváme se, že:

- 1) Prvoinstanční orgán se vypořádal s námitkami účastníka řízení p. Jiřího Šaldy velice kvalifikovaně a poctivě, o čemž se přesvědčí každý, kdo si pozorně přečte Rozhodnutí

Ministerstva kultury č. j. MK 37237/2017 OPP ze dne 1. 6. 2017, kde se celý postup Vašich podřízených rekapituluje a zdůvodňuje. **Ministerstvo skutečně v tomto správním řízení chránilo veřejný zájem na ochraně kulturního dědictví. Bohužel jste to Vy, pane ministře, kdo devalvuje práci Ministerstva kultury a jeho oddělení kulturních památek v odboru památkové péče MK a kdo do jeho práce svévolně zasahuje.**

2) Je třeba posuzovat odděleně údajné legitimní očekávání p. Šaldy a Vaši kritiku nečinnosti Národního památkového ústavu a Odboru památkové péče MHMP.

A) Předně **není důvod, proč by očekávání majitele vily ohledně toho, zda je vila kulturní památkou či nikoli, mělo být považováno za legitimní.** Žádný správní orgán mu nic takového nikdy nepotvrdil (pouze mu bylo potvrzeno, že vila nebyla aktuálně vedena na seznamu kulturních památek), naopak byl výslovně upozorněn na významnou kulturně památkovou hodnotu vily.

B) Je pravdou, že **nečinnost státních orgánů** (ať již samotného ministerstva, které mohlo kdykoli zahájit řízení o prohlášení kulturní památkou či NPU UOP PR a MHMP OPP, které mohly dát k takovému řízení podnět) v době před podáním podnětu **je alarmující.** Zde byste si však měl, pane ministře, zamést před vlastním prahem, neboť takových objektů, které si památkovou ochranu zaslouží, jsou v celé republice desítky či spíše stovky. Je to právě ministr, který by měl zajistit, že jím vedené ministerstvo se posouzením otázky přiznání památkové ochrany bude aktivně zabývat. V tomto smyslu je tedy na poli památkové péče skutečně státní správa vykonávána vadně. **Nemůže to však být důvodem pro neudělení památkové ochrany objektu, u něhož jsou splněny zákonné předpoklady pro její udělení!** Stejně tak nemůže laxní a možná až nezákonný způsob výkonu státní správy založit legitimní očekávání dalších osob. Při akceptaci takového přístupu by už zřejmě ministerstvo žádnou novou památkovou ochranu neudělilo (s absurdním argumentem, že tak z důvodu vlastního naprosto pasivního přístupu neučinilo doposud).

3) **Za naprosto bezprecedentní a ve svém důsledku pro budoucnost vysoce nebezpečnou považujeme Vaši snahu obcházet či modifikovat literu zákona.** Konkrétně jde o § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., jehož naplnění ministerstvo ve svém původním rozhodnutí beze zbytku prokázalo. Zcela mimo rámec zákona a zjevně za hranou ústavnosti jste však Vy následně po ministerstvu požadoval prokázání „mimořádnosti“ vily na Petřínách. Nic takového však zákon v rámci procesu prohlašování nemovitosti za kulturní památku nepředpokládá, hovoří se zde o „významnosti“ posuzovaných nemovitých a movitých věcí. Tento požadavek byl tedy zjevně v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy, která jasně ukládá všem orgánům vykonávat státní moc pouze způsobem výslovně předpokládaným zákonem. Podotýkáme, že při důsledném uplatnění Vašeho svévolného výkladu by patrně musela být u několika stovek či tisíců památkových objektů ochrana zrušena. Lépe je si přečíst posudky odborníků a památkových institucí, kde je jasná charakteristika významnosti vily (viz zejména s. 2-3 Rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 37237/2017 OPP).

Vážený pane ministře, neprohlášením funkcionalistické vily za kulturní památku berete osobně zodpovědnost za tento čin a stavíte se proti veřejnému zájmu na stranu developera. Souhlasíme s Vámi, že v tomto případě došlo k chybám státní správy, ale to nezakládá právo poškodit kulturní odkaz naší minulosti a podílet se na likvidaci architektonické památky první republiky. **V obecné rovině Vaše chybné rozhodnutí škodí památkové péči v ČR, je špatným precedentem, pokud jde o vztah ministerstva kultury k developerům, a znevažuje kvalitní práci Vašich podřízených. Jsme přesvědčeni o tom, že Vaše neuvážené rozhodnutí prohlubuje krizi památkové péče v naší zemi, místo aby přispívalo k jejímu řešení.**

Proto si Vás dovoluujeme požádat, vážený pane ministře, abyste v rámci přezkumného řízení znovu posoudil faktickou a právní platnost Vašeho rozhodnutí a provedl nápravu. Vila ještě stojí, demoliční výměr dosud nebyl vydán a nyní záleží na Vaší odvaze (ovšem i rychlosti). Jsme přesvědčeni, že důsledky Vašeho neuváženého rozhodnutí budou mít značný vliv na rozhodování nemalého počtu voličů v nastávajících volbách a mohou se promítnout do volebního výsledku strany KDU-ČSL, za kterou jste ve vládě pověřen vedením Ministerstva kultury České republiky.

S pozdravem,

PhDr. Vladimír Urbánek, PhD, Na Petřínách 9/2044, Praha 6

Mgr. Martina Drbálková, Na Petřínách 20/219, Praha 6

Za petiční výbor „Petice za zachování funkcionalistické vily Pavla Simonova na Petřínách“,
kterou podepsalo 1068 občanů ČR